

Ndikimi i trajtimit stomatologjik në gjendjen emocionale te një adoleshent

Njomza Dauti, Pranvera Dauti, Hajrie Dauti, Festim Dauti

Autorë

Njomza Dauti, Pranvera Dauti, Hajrie Dauti, Festim Dauti
Ordinanca Stomatologjike "Dental Doctors", Shtime, Kosovë

Për korrespondencë

Njomza Dauti
dautinjomza@gmail.com

ABSTRACT

Aesthetic dental problems can affect the self-esteem, feelings and thoughts of adolescents. This case report aims to present a patient with massive carious lesions of the crowns of the mandibular incisors associated with chronic apical periodontitis, as well as his aggravated emotional state. Untreated teeth, carious lesions and their complications affect the aesthetics and psychosocial behavior of adolescents, respectively their self-esteem.

Keywords: self-esteem, carious lesions, apical periodontitis.

ABSTRAKTI

Problemet stomatologjike estetike mund të ndikojnë në vetëvlerësimin, ndjenjat dhe mendimet e adoleshentëve. Ky prezentim i rastit ka për qëllim të paraqesë një pacient me leziona kariotike masive të kurorave të incizivëve mandibularë të shoqëruar me periodontit apikal kronik, si dhe me gjendje të rënduar emocionale të tij. Dhëmbët e patrajtuar, lezionet kariotike dhe komplikimet e tyre ndikojnë në estetikën dhe sjelljen psiko-sociale të adoleshentëve, përkatësisht në vetëvlerësimin e tyre.

Fjalët kyçe: vetëvlerësim, lezionet kariotike, periodontiti apikal.

Hyrje

Adoleshenca është një fazë kalimtare e zhvillimit fizik dhe psikologjik të njeriut [1]. Kjo periudhë e jetës, nga mosha 12 deri në 17 vjeç, është kur të rinjtë kalojnë në fazën e pjekurisë dhe bëhen të rritur të rinj. Gjatë kësaj periudhe, shpesh ndodh që ata të anashkalojnë rëndësinë e shëndetit oral dhe të

mos i kushtojnë vëmendje të mjaftueshme përmirësimit dhe ruajtjes së tij. Në këtë fazë kalimtare nga fëmijëria në moshën madhore, hormonet e adoleshentëve janë aktive, duke shkaktuar ndryshime në humor dhe emocione më të forta. Kjo shpesh ka si pasojë ulje të vetëbesimit dhe një ndjeshmëri më të lartë ndaj presionit të bashkëmoshatarëve. Kjo periudhë është një moment kyç, ku individët janë të prirur të shqetësohen më shumë për aspektet e jashtme të pamjes së tyre dhe mund të ndikohen negativisht nga ndryshimet fizike që ndodhin gjatë zhvillimit të trupit [2, 3]. Shëndeti oral ka ndikim të rëndësishëm në shëndetin dhe mirëqenien e përgjithshme të individëve. Për shkak të mundësisë më të madhe për zhvillimin e kariesit dentar, rritjes së rrezikut për dëmtime traumatike, dhe rritjes së ndërgjegjësimit për estetikën, tek adoleshentët shëndeti oral ka një rëndësi të veçantë [4]. Gjithashtu, adoleshentët kanë kërkesa të veçanta sociale dhe emocionale, të cilat shpesh përkeqësohen nga problemet stomatologjike [5, 6]. Kariesi dental mund të çojë gjithashtu në një rënie të efikasitetit të përtypjes dhe artikulimit të të folurit, çka mund të ndikojë në zhvillimin e problemeve sociale tek adoleshentët, duke i shtyrë ata të shmangin kontaktin me të tjerët. Lezionet kariotike shkaktojnë humbje të konsiderueshme të strukturës së dhëmbit, ndërsa kur kemi të bëjmë me dhëmbët e regjionit frontal ndodhin ndryshime të dukshme në pamjen dhe buzëqeshjen e pacientit që mund të kenë një ndikim të madh në mirëqenien emocionale të adoleshentëve.

Prezantimi i rastit

Pacienti NN, i moshës 15 vjeçare është lajmëruar në ordinancën tonë në maj të vitit 2024. Në anamnezë, paci-

enti mohonte ndonjë sëmundje sistematike, por tregon për alergji ndaj penicilinës dhe ranitidinës. Nga bashkëbisedimi me pacientin dhe prindërit e tij, është vërejtur një shqetësim emocional si pasojë e dukjes jo të bukur të dhëmbëve në pjesën e përparme. Prindërit tregojnë se djali ishte tërhequr nga shoqëria dhe kishte rënë në mësim.

Gjatë ekzaminimit klinik janë vërejtur leziona masive kariotike që kanë çuar në dëmtimin e plotë të kurorave të katër incizivëve frontalë mandibularë (Figura 1). Në ekzaminimin radiografik, është vërejtur prania e radiolucencës në dhëmbët 31,32, 41, ndërsa dhëmbi 42 ishte trajtuar endodontikisht më parë, por jo në mënyrë korrekte. Në bazë të ekzaminimit klinik dhe radiografik, pacienti diagnostikohet me periodontit apikal kronik. Në **seancën e parë** është bërë përpunimi mekanik dhe medikamentoz i kanaleve të rrënjëve të dhëmbëve të lartpërmendur. Pas eksplorimit të kanaleve, është përcaktuar gjatësia punuese me ndihmën e apeks lokatorit. Instrumentimi i kanaleve është bërë me anë të instrumenteve rrotulluese makinerike dhe pas çdo ndërrimi të tyre, kanalet janë irriguar me hipoklorur natriumi 5.25% dhe EDTA 17%. Pas tharjes së kanaleve, është vendosur medikamenti intrakanalar me përbërje të hidroksidit të kalciumit, që ka qëndruar për 14 ditë. Në **seancën e dytë**, është bërë obturimi definitiv i kanaleve, ndërsa në **seancën e tretë** janë vendosur kunjat qelqorë (fiber post) deri në 2/3 e gjatësisë së kanaleve të rrënjëve në të katër incizivët. Pas krijimit të kulteve nga rezina (Figura 2) është bërë marrja e masës për punimin e kurorave nga zirkoni. Në seancën përfundimtare është bërë cementimi definitiv i kurorave të veçanta nga zirkoni (Figura 3). Gjatë gjithë kohës së trajtimit në komunikim me pacientin, është vërejtur përmirësim i vazhdueshëm i gjendjes së tij emocionale.

Përfundimi

Nga ky prezantim i rastit mund të arrijmë në përfundim se shëndeti oral i përkeqësuar ka ndikuar në gjendjen emocionale të pacientit. Komunikimi me pacientin gjatë seancave stomatologjike, trajtimi adekuat dhe rezultati i arritur estetik kanë ndikuar dukshëm në përmirësimin e gjendjes emocionale dhe sjelljes sociale të tij. Bashkëpunimi me pacientët e tillë mund të jetë i suksesshëm vetëm duke iu falënderuar komunikimit të duhur dhe pa tendencë për mohimin e gjendjes emocionale të tyre.

Literatura:

[1] Gavic L, Budimir M, Tadin A. The association between self-esteem and aesthetic component of smile among adolescents. *Prog Orthod.* 2024 Mar 4;25(1):9. doi: 10.1186/s40510-023-00508-w. PMID: 38433137; PMCID: PMC10909780.

Figura 1 Lezionet kariotike që kanë shkaktuar shkatërrimin e kurorave të dhëmbëve.

Figura 2 Vendosja e kunjave dhe krijimi i kulteve nga rezina.

Figura 3 Cementimi i kurorave nga zirkoni.

- [2] Oral Health in America: Advances and Challenges [Internet]. Bethesda (MD): National Institute of Dental and Craniofacial Research(US); 2021 Dec. Section 2B, Oral Health Across the Lifespan: Adolescents. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK578291/>
- [3] Brook PH, Shaw WC. The development of an index of orthodontic treatment priority. *Eur J Orthod.* 1989;11:309-20
- [4] Badran SA. The effect of malocclusion and self perceived aesthetics on the self esteem of a sample of Jordanian adolescents. *Eur J Ortho.* 2010;32(6):638-44.
- [5] American academy of Paediatric Dentistry. Guideline on Adolescent Oral Health Care.
- [6] Ellakany, P., Fouda, S.M., Alghamdi, M. et al. Factors affecting dental self-confidence and satisfaction with dental appearance among adolescents in Saudi Arabia: a cross sectional study. *BMC Oral Health* 21, 149 (2021). <https://doi.org/10.1186/s12903-021-01509-z>